

СТАНОВИЩЕ

от д-р Живка Стефанова Колева-Златева – проф. в катедра „Обща лингвистика и старобългаристика“ на Великотърновския университет „Св. св. Кирил и Методий“

относно

материалите, представени за участие в конкурс

за заемане на академичната длъжност „доцент“

в Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“

по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление

2.1.Филология (Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици)

В конкурса за „доцент“, обявен в Държавен вестник, бр. 92 от 18.11.2022 г. и в интернет-страница на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологическия факултет, като единствен кандидат участва гл. ас. д-р **Лилия Драгомирова Иванова**.

1. Общо представяне на процедурата и кандидата

Със заповед № РД-21-52 от 16.01.2023 г. на Ректора на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“ (ПУ) съм определена за член на научното жури по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“ в ПУ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1.Филология (Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици), обявен за нуждите на катедра „Славистика“ към Филологическия факултет.

За участие в обявения конкурс е подала документи единствено гл. ас. д-р Лилия Драгомирова Иванова, преподавателка от катедра „Славистика“ на ПУ „Паисий Хилендарски“.

Представеният от гл. ас. д-р Лилия Драгомирова Иванова комплект материали на хартиен и електронен носител е в съответствие с чл. 77 (1) от Правилника за развитие на академичния състав на ПУ (ПРАСПУ) и включва следните документи, удостоверяващи легитимността на нейното участие в конкурса: молба до Ректора за допускане до участие в конкурса, автобиография в европейски формат, копие на диплома за висше образование с придобита образователно-квалификационна степен „магистър“, копие на диплома за образователна и научна степен „доктор“, списък на научните трудове, копия на научните трудове и две монографии в оригинал, списък на цитиранията, справка за спазване на минималните национални изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, анотация на материалите по чл. 65 от ПРАСПУ (на български и английски език), самооценка на приносите, декларация за оригиналност и достоверност на приложените документи, удостоверение за трудов стаж,

документи, удостоверяващи учебната работа на кандидатката, документи, удостоверяващи научноизследователската работа на кандидатката.

Д-р Лилия Иванова участва в конкурса за „доцент“ с една монография (*Семантични и функционални особености на темпоралните наречия в българския език в съпоставка с полския*. Пловдив: УИ „П. Хилендарски“, 2023), представляваща хабилитационен труд, и 20 статии и доклади от конференции. Три от публикациите са публикувани в чужбина, в издания на полски университети, а останалите – в България. Представена е и монография (*Плусквамперфектът в българския и полския език*. Пловдив: УИ „П. Хилендарски“, 2023), написана въз основа на защитен дисертационен труд, която по закон също участва във формирането на наукометричните показатели на кандидатката за заемане на академичната длъжност „доцент“. Както отбелязва самата кандидатка, това е „преработено, актуализирано и съкратено издание“ на дисертационния ѝ труд.

Представените от Л. Иванова научни публикации заедно с отчетените от нея цитирания отговарят на минималните национални изисквания за заемане на длъжността „доцент“, като носят 505 точки при изисквани 400 точки.

Л. Иванова завършва славянска филология в ПУ „Паисий Хилендарски“ през 2002 г. През 2008 г. получава образователната и научна степен „доктор“ въз основа на защитен дисертационен труд на тема: „Плусквамперфектът в славянските езици (с особен оглед на българския и полския език)“. Започва академичната си кариера през 2009 г. в ПУ към катедра „Славистика“.

Нямам лични впечатления от кандидатката, но мога да кажа, че материалите, с които участва в конкурса, я представят като задълбочен учен и авторитетен и отговорен преподавател.

2. Обща характеристика на дейността на кандидата

Преподавателска работа

За времето на своята академична преподавателска кариера Лилия Иванова е водила лекции и упражнения по широк спектър езиковедски дисциплини. В момента преподава исторически славистични дисциплини: сравнителна граматика на славянските езици, увод в славянската филология и историческа лингвистика на полския език. В предходни години е водила други дисциплини, обезпечаващи обучението на студентите полонисти, като делово общуване (на полски език), правопис и пунктуация (на полския език), морфология на съвременния полски език, фонетика на съвременния полски език и практически полски език.

Впечатляваща е активността на Лилия Иванова и като научен ръководител на студенти дипломанти. Под нейно ръководство са разработили и защитили дипломни работи 11 студенти слависти. Прави впечатление широкият тематичен диапазон на дипломните работи,

посветени на въпроси от областта на когнитивната лингвистика, морфологията, лингвистичната прагматика, приложната лингвистика.

Научна и научно-приложна дейност

Основната част на научните публикации, с които Л. Иванова участва в конкурса, в това число и хабилитационният ѝ труд, са посветени на съпоставителното изследване на реализацията на функционално-семантичната категория „време“ на лексикално равнище. Тези публикации са естествено продължение на предходната изследователска работа на авторката, с която получава образователната и научна степен „доктор“. Този път вниманието на Л. Иванова е съсредоточено върху наречията за време в двата езика, които отнася към периферните езикови средства за изразяване на темпоралност и за които основателно отбелязва, че във функционално отношение се характеризират със съчетаване на темпоралност и адвербиалност. Трябва да отбележим, че интересът към периферните езикови явления е плодотворен, защото тъкмо там, в езиковата периферия, обикновено се раждат „централните“, присъщите на езика явления. Специално място в рецензираните трудове е отделено на наречията, отговарящи на въпроса „кога?“ като централни представители на функционално-семантичната категория „време“.

Хабилитационният труд на авторката се отличава със стремеж за постигане на цялостност и обоснованост. Той има ясна и логична структура, осигуряваща задълбоченото изследване на темпоралните наречия с оглед на мястото, което заемат в двата езика. И това са езици с различаващи се граматични темпорални системи, което прави съпоставителното изследване особено интересно. Естествено е да се очакват различия в реализацията на изследваната категория на лексикално равнище. И тъй като към изследваните наречия се прилага системен подход на лексикално равнище, могат да бъдат направени изводи и за системната обусловеност на всяка една от изследваните единици. Материалът е богат за формулиране на изводи и относно семантичния развой на съпоставяните наречия за време, за ролята на тяхната първоначална вътрешна форма в този процес, която може да бъде разглеждана и като своеобразна етимологична памет. Виждам в тази насока възможности за бъдещо развитие на изследователската работа на Л. Иванова.

Текстът е четивен, плавен и едновременно с това умело аргументиращ формулираните постановки и убеждаващ читателя в компетентността на авторката, в умението ѝ да изследва езиков материал. Направените изводи са значими и за педагогическата практика с оглед на обучението на студенти слависти, изучаващи изследваните езици, и за преводаческата практика. Добре би било, ако в заключението бяха намерили място обобщени изводи, отнасящи се за системната обусловеност на изследваните лексикални единици за време и за цялостната обусловеност на лексикалната темпоралност от темпоралността като езикова функционално-семантична категория с оглед на съпоставяните езици.

На наречията за време са посветени и повечето от статиите на Л. Иванова. До голяма степен представените в тях анализи и изводи са включени в монографията „Семантични и функционални особености на темпоралните наречия в българския език в съпоставка с полския“. Пет от статиите на авторката разглеждат граматични въпроси, свързани с темпоралността и допирни въпроси, каквито предходността, относителността, резултативността (заедно с лексикалните единици, които ги изразяват), превода на българския плусquamперфект на полски, а също и на въпроса за наречията като част на речта. Една статия е посветена на изразяването на учтивост в полски и български.

Вижда се, че кандидатката в конкурса е представила достатъчен брой научни трудове, които не включват трудовете, въз основа на които е получила ОНС „доктор“. Това са трудове с безспорни научни и научно-приложни приноси. Те представят Л. Иванова като компетентен учен и преподавател, чиято преподавателска работа стъпва на задълбочена научна подготовка и изследователски опит от областта на преподаваните учебни дисциплини.

3. Критични бележки и препоръки

Представената продукция напълно отговаря на изискванията за заемане на академичната длъжност „доцент“. Нямам забележки, които да са актуални с оглед на това, дали Л. Иванова заслужава да заеме тази академична длъжност. Бих ѝ препоръчала да публикува своите изследвания също и в лингвистични списания, достигащи до по-многобройна научна аудитория.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Всичко казано дотук, което свидетелства за качествата на гл. ас. д-р Лилия Драгомирова Иванова като учен и преподавател и за тяхното съответствие на законовите изисквания за заемане на академичната длъжност „доцент“, ми дава основание да изразя своята категорична позиция, че същата напълно заслужава да бъде избрана за „доцент“ по област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология (Славянски езици – сравнителна граматика на славянските езици). Затова без колебание ще дам своя положителен вот за този избор.

24.02.2023 г.

Изготвил становището:

(проф. дфн Живка Колева-Златева)